

Sygn. akt II K 730/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Prudniku II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSR Tomasz Ebel
Protokolant:	st.sekr.sądowy Ewa Mróz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej -----

po rozpoznaniu w dniu 8 stycznia 2019 r.

sprawy

T. S. (S.)

s. J. i S. z domu O.

ur. (...) w L.

oskarżonego o to, że:

w okresie od 15.11.2015r. do 17.11.2017r. w N. gmina G. uchylał się od wykonania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego określonego w wysokości po 400 zł miesięcznie postanowieniem Sądu Okręgowego w Opolu sygn akt I RC 171/15 z 23 listopada 2015 roku i następnie wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu sygn akt I RC 171/15 z 16 marca 2017 roku na rzecz córki S. B. i syna J. B., narażając je na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych oraz powodując zaległość stanowiącą równowartość co najmniej trzech świadczeń okresowych

tj. o przestępstwo z art. 209 § 1 i la kk

I. uznaje oskarżonego T. S. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu opisanego w części wstępnej wyroku, tj. przestępstwa z art. 209 § 1 kk w zw. z art. 209 § 1a kk i za to na podstawie art. 209 § 1a kk wymierza mu karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 624 § 1 kpk i art. 17 ust. 1 ustawy o opłatach w sprawach karnych zwalnia oskarżonego z obowiązku zapłaty kosztów sądowych, w tym opłaty, obciążając nimi Skarb Państwa w całości.

Sygn. akt II K 730/18

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Oskarżony T. S. (poprzednio B.) wraz z U. B. w przeszłości tworzyli związek małżeński, z którego posiadają 7 letnią córkę S. B. oraz 6 letniego syna J. B.. U. B. rozstała się z oskarżonym w 2014 roku i wniosła pozew o rozwód. Jako, że oskarżony nie łożył na utrzymanie dzieci, U. B., jako przedstawiciel ustawowy małoletnich dzieci wniosła

o zabezpieczenie powództwa poprzez zobowiązanie oskarżonego do łożenia na rzecz małoletnich dzieci alimentów. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 23 listopada 2015 roku w sprawie IRC 171/15 na czas trwania procesu zabezpieczono powództwo w ten sposób, że zobowiązano oskarżonego T. S. do łożenia tytułem kosztów utrzymania na rzecz małoletnich dzieci S. B. i J. B. kwoty po 400 złotych miesięcznie płatne z góry do dnia 10 każdego miesiąca, poczynając od 1 października 2015 roku. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 16 marca 2017 roku w sprawie I RC 171/15 orzeczono rozwód z winy oskarżonego oraz zasądzono od T. S. na rzecz małoletnich dzieci S. i J. B. tytułem alimentów kwotę po 400 złotych miesięcznie, płatnych do 10-go każdego miesiąca. Oskarżony nie uiścił żadnej raty alimentacyjnej.

Z racji niewywiązywania się przez oskarżonego ze zobowiązań alimentacyjnych U. B. zwróciła się do Ośrodka Pomocy (...) w G. o wypłacanie świadczeń alimentacyjnych z Funduszu Alimentacyjnego, które zaczęto wypłacać w kwocie po 400 złotych miesięcznie od 1 marca 2016 roku.

Na mocy decyzji wydanej z upoważnienia Burmistrza G. z dnia 21 listopada 2015 roku rodzinie zostało przyznane świadczenie z funduszu alimentacyjnego na rzecz uprawnionej U. B. po 400 złotych miesięcznie na okres od 1 października 2016 roku do 30 września 2017 roku. U. B. nie pracuje na stałe, pobiera zasiłki na dzieci, otrzymuje świadczenie 500 +, pobiera okresowe zasiłki na zakup żywności dla dzieci oraz cele bytowe, jak również dary żywnościowe. Bez tych świadczeń U. B., która samotnie wychowuje córkę i syna nie byłaby w stanie zaspokoić ich podstawowych potrzeb życiowych.

Oskarżony oświadczył U. B., że nie będzie łożył na utrzymanie ich dzieci. Oskarżony w żaden inny sposób nie pomaga U. B. w utrzymywaniu dzieci..

Oskarżony od dnia 9 marca 2015 roku do dnia 14 listopada 2015 roku odbywał karę pozbawienia wolności. Od dnia 14 grudnia 2015 roku do 31 lipca 2017 roku oskarżony był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w L. jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku, był informowany przez ten urząd o aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu, ofertach pracy, nie czynił starań o skierowanie na kursy doskonalenia zawodowego. Prowadzona od 14 grudnia 2015 roku komornicza egzekucja zobowiązań alimentacyjnych oskarżonego okazała się bezskuteczna. Oskarżony nie podejmuje stałego zatrudnienia, nie korzysta z pomocy społecznej, oskarżony od dnia 12 października 2018 roku odbywa karę pozbawienia wolności, której koniec upływa w dniu 10 czerwca 2020 roku. Przed osadzeniem T. S. przebywał w Niemczech.

Dowód: notatka urzędowa - k. 39-41,121;

postanowienie SO w Opolu z dnia 23.11.2015 roku, sygn. akt I RC 171/15 - k. 6;

wyrok SO w Opolu z dnia 16.03.2017 r, sygn. akt I RC 171/15 - k. 23;

pismo PUP w L. - k. 3;

zawiadomienie (...) w M.– k. 1-2;

zawiadomienie (...) G. – k. 21-25;

pismo (...) w G. – k. 4;

zaświadczenie Komornika Sądowego – k. 7;

pismo Komornika Sądowego – k. 12-13;

decyzja (...) w G. – k. 5;

odpis skrócony aktu urodzenia – k. 37,38;

pismo ZUS w P. - k. 14;

zeznania św. U. B. – k. 180;

częściowo wyjaśnienia oskarżonego – k. 179-180.

Oskarżony T. S. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i wyjaśnił, że nie płacił alimentów, bowiem nie miał takiej możliwości, gdyż w listopadzie 2015 roku odbywał karę pozbawienia wolności w trakcie której nie miał możliwości odpłatnego zatrudnienia. Wskazał, że nie zna dokładnej kwoty zasądzonych alimentów, jakie winien płacić na dzieci. Nadto dodał, że po zakończeniu odbywania kary otrzymywał zasiłek okresowy z opieki społecznej i z racji prowadzonych wobec niego postępowań sądowych nie mógł podjąć zatrudnienia. Zaprzeczył, aby urząd pracy oferował mu pracę bądź kursy dodając, że znalezienie pracy utrudniało mu pozbawienie go sądownie prawa jazdy. W związku z powyższym podjął decyzję o wyjeździe za granicę, do Niemiec, gdzie skończył szkołę kolejową oraz inne kursy. Przebywając w Niemczech był zarejestrowany jako osoba bezrobotna i początkowo nie otrzymywał żadnych świadczeń zaś przyznane mu później świadczenie było w niskim wymiarze, co nie pozwalało mu łożyć na dzieci. Oskarżony wyjaśnił, że z Niemiec były wypłacane pieniądze dla byłej żony na dzieci, które w jego ocenie winne być zaliczone na poczet alimentów. Wskazał przy tym, że chciałby w miarę swoich możliwości regulować zaległości alimentacyjne.

Dowód:

wyjaśnienia oskarżonego – k. 179-180;

dokumentacja z F. w B.- Niemcy – k.173-178.

Oskarżony T. S. posiada wykształcenie podstawowe w zawodzie kolejarz, obecnie odbywa karę pozbawienia wolności, przed osadzeniem otrzymywał na terenie Niemiec zasiłek dla bezrobotnych w wysokości 500-600 euro, jest rozwodnikiem, ojcem dwojga małoletnich dzieci, deklaruje brak majątku, nie posiada nikogo na utrzymaniu, był karany sądownie.

Dowód: dane osobo poznawcze – k. 122;

dane o karalności – k. 91-94,140-143.

Sąd zważył, co następuje.

W świetle zebranego materiału dowodowego wina i sprawstwo oskarżonego nie budzą wątpliwości.

Czyniąc ustalenia faktyczne Sąd oparł się przede wszystkim na dowodach o charakterze obiektywnym, tj. urzędowych dokumentach oraz zrzutach komputerowych z profilu oskarżonego na portalu społecznościowym F., a nadto na zeznaniach świadka U. B.. Dowody te znalazły i częściowo potwierdzenie w wyjaśnieniach oskarżonego.

Poza sporem jest, że oskarżony jako ojciec małoletnich S. B. i J. B. został zobowiązany sądowym orzeczeniem do łożenia na ich utrzymanie. Podobnie jak to, że w zarzucanym mu okresie (ponad dwuletnim) nie uiścił żadnej raty alimentacyjnej (ewentualne wypłacanie świadczeń socjalnych na rzecz dzieci przez niemiecką instytucję nie ma znaczenia dla jego obowiązku). Sąd ustalił przy tym, że brak świadczeń ze strony Państwa na rzecz U. B., wobec sytuacji materialnej jej oraz dzieci S. i J. B. naraziłby małoletnich pokrzywdzonych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Z zeznań U. B. wynika, że często zmuszona była korzystać z pomocy Państwa, która była dla niej istotnym wkładem finansowym, była kwalifikowana do zasiłków i świadczeń.

Ustawa karna przewiduje przestępstwa niealimentacji w postaci uchylania się od obowiązku alimentacyjnego (art.209 §1 kk) oraz spowodowania tym niemożności zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (art.209 § 1a kk). W przypadku typu podstawowego chodzi o uchylanie się od obowiązku z jednoczesnym spowodowaniem zaległości alimentacyjnych na określoną kwotę, bądź też uchylanie się od spełnienia świadczenia innego niż okresowe przez

określony czas. Typ kwalifikowany wiąże się dodatkowo z narażeniem osoby uprawnionej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Poza uchylaniem się od obowiązku alimentacyjnego dla bytu przestępstwa niealimentacji w typie podstawowym konieczne jest, aby łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowiła równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosiło co najmniej 3 miesiące.

Kluczowym zatem dla rozstrzygnięcia o odpowiedzialności oskarżonego za zarzucany mu czyn było ustalenie czy uchylał się on od ciężącego na nim alimentacyjnego obowiązku. Pozostałe znamiona czynu z art.209 §1 i §1a kk zostały bowiem przez oskarżonego z pewnością wypełnione. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się zgodnie, że uchylanie się od obowiązku łożenia na utrzymanie osoby uprawnionej do alimentacji - w ujęciu art.209 §1 kk - zachodzi wtedy, gdy zobowiązany, mając obiektywną możliwość wykonania tego obowiązku, nie dopełnia go ze złej woli. W pojęciu "uchyla się" zawarty jest zawsze negatywny stosunek psychiczny osoby zobowiązanej do świadczenia - sprawca obowiązku tego nie wypełnia, gdyż go wypełnić nie chce lub lekceważy ten obowiązek.

W ocenie Sądu materiał dowodowy wskazuje, że oskarżony po zakończeniu odbywania kary pozbawienia wolności w dniu 14 listopada 2015 roku uchylał się od wykonywania ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem małoletnich syna i córki. Przemawia za tym fakt, że oskarżony w całym okresie objętym zarzutem nie uiścił żadnej raty alimentacyjnej, ani w inny sposób nie wspierał finansowo U. B., której oświadczył wręcz, że nie będzie płacił jej alimentów. Oskarżony jest zdrowy i zdolny do pracy, nie przejawiał żadnej inicjatywy w kierunku oficjalnego zatrudnienia mimo, że jak sam wskazał przebywając za granicą ukończył szkołę w zawodzie kolejarza oraz był kierowany na kursy doszkalające. Wyjaśnia, że urząd pracy nie oferował mu jakiegokolwiek oferty pracy jak również kursów, zaś z racji sądowego zakazu prowadzenia pojazdów nie posiadał wówczas prawa jazdy. Nie korzystał również ze świadczeń opieki społecznej. T. S. deklaruje, że przebywając za granicą początkowo nie otrzymywał jakiegokolwiek świadczeń socjalnych zaś przyznane mu w późniejszym okresie były tak niskie, że nie pozwalały na regulowanie rat alimentacyjnych. Tymczasem z akt sprawy wynika, że w okresie od 1 marca 2016 roku do 21 lipca 2016 roku oskarżony otrzymał dwie kierowane oferty pracy, z których jedną przyjął, ale nie został zatrudniony zaś drugiej oferty nie przyjął, ze względu na brak możliwości dojazdu do pracy w systemie trzymianowym. Nadto nie zwracał się o skierowanie go na kursy doskonalenia zawodowego w celu rozszerzenia lub zmiany kwalifikacji zawodowych. W ocenie Sądu, podnoszony przez oskarżonego argument braku prawa jazdy nie może stanowić okoliczności usprawiedliwiającej skoro to sam oskarżony doprowadził do takiego stanu wchodząc w konflikt z prawem. Nadto podnieść należy, że jak wynika ze zrzutów z profilu oskarżonego na portal społecznościowym F. oskarżony w zarzucanym mu okresie publikował swoje zdjęcia z pobytu w różnych krajowych i zagranicznych miejscowościach znanych z walorów turystycznych, a nadto publikował wizerunek samochodu, którym się porusza na zagranicznych numerach rejestracyjnych.

Zdaniem Sądu powyższe okoliczności wskazują na uchylanie się oskarżonego od łożenia na utrzymanie zstępnych i orzekł jak w pkt. I wyroku.

Zgodnie z przepisami art.53 kk sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa (§ 1); §2 stanowi zaś, że sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, zwłaszcza w razie popełnienia przestępstwa na szkodę osoby nieporadnej ze względu na wiek lub stan zdrowia, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.

Mając na uwadze wszelkie okoliczności sprawy oraz dyrektywy z art.53 kk, Sąd uznając oskarżonego za winnego, wymierzył mu za czyn z art. 209§1 kk w zw. z art. 209§1a kk karę 2 miesięcy pozbawienia wolności, jako współmierną

do stopnia winy oskarżonego, stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu czynu, właściwości i warunków osobistych oskarżonego oraz dotychczasowego sposobu jego życia.

Zdaniem Sądu, przy uwzględnieniu znaczości stopnia zawinienia, jak i stopnia społecznej szkodliwości czynu, kara ta będzie współmierną odpłatą za jego popełnienie. Oceniając stopień winy i społecznej szkodliwości czynu, Sąd wziął pod uwagę katalog okoliczności o tym decydujących, przede wszystkim okres niealimentacji oraz brak jakichkolwiek wpłat na poczet alimentów, bądź innego wspierania zstępnych. Okoliczności te w ocenie Sądu wskazują, że stopień winy i społecznej szkodliwości przypisanemu oskarżonemu czynu, był znaczny. Rodzaj wymierzonej oskarżonemu kary (w granicach dolnego ustawowego zagrożenia) został także zdeterminowany odbywaniem przez niego innej kary pozbawienia wolności oraz uprzednią karalność.

Wymiar orzeczonej kary nie pozwalał na skorzystanie przez oskarżonego z dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Zgodnie bowiem z przepisem art.69 §1 kk sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Orzeczenie o kosztach postępowania uzasadnia treść przepisów prawa cyt. w punkcie II wyroku, a nadto deklarowana przez oskarżonego sytuacja materialna.